

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 lutego 2020 r. w sprawie z powództwa T. B. przeciwko (...) spółce akcyjnej z siedzibą w W. o zapłatę, Sąd Rejonowy w Sieradzu w punkcie 1. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.476,49 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 25 kwietnia 2018 r. do dnia zapłaty; w punkcie 2. oddalił powództwo w pozostałej części; w punkcie 3. zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 854,35 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

(wyrok k. 86, uzasadnienie k. 97-101v.)

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód T. B., zaskarżając go w części, to jest w zakresie punktu 2 i 3 wyroku.

Zaskarżonemu wyrokowi skarżący zarzucił:

1. obrazę przepisów prawa procesowego oraz materialnego w postaci naruszenia art. 233 § 1 k. p. c. w związku z art. 245 k.p.c. oraz art. 316 § 1 k.p.c. poprzez:

- niezrozumiałe pominięcie w dokonywanej ocenie prawnej ustalonego stanu faktycznego dokumentów zawartych w złożonych do akt postępowania aktach szkody (...) tj. potwierdzenia dokonania wypłaty odszkodowania za szkodę całkowitą w 2 częściach - kwota bezsporna wypłacona w dniu 28.08.2017 r., a pozostała część - dopiero w dniu 12.09.2017 r.,
- bezpodstawne przyjęcie przez sąd za datę wypłaty i to całości odszkodowania daty 21.08.2017 r. mimo, że jest to jedynie data pisma informującego o ustaleniu kwoty bezspornej i planie jej wypłaty a nie data wypłaty, która dokonana została 28.08 i 12.09.2017 r.,
- błędnie przyjęcie, że uzasadniony okres najmu uwzględniający 7-io dniowy okres na zagospodarowanie pojazdu winien się zakończyć z dniem 28 sierpnia 2017 r., mimo, że ów okres 7 dni winien być liczony najwcześniej od dnia 29 sierpnia 2017 r. - czyli od dnia następnego po otrzymaniu pełnego odszkodowania - i zakończyć się w dacie faktycznego zwrotu pojazdu, czyli 5.09.2017 r.,
- błędne i nielogiczne dokonanie oceny, że w przedmiotowym stanie faktycznym w ogóle doszło do skutecznego złożenia przez (...) S.A. likwidującą szkodę w trybie (...) poszkodowanemu i powodowi realnej oferty organizacji najmu oraz że poszkodowany winien był z niej skorzystać, mimo iż informacja przekazana powodowi nie stanowiła oferty, bowiem nie była w żaden sposób skonkretyzowana i zawierała jedynie informację o stawce po jakiej (...) S.A. rozlicza się z podmiotami współpracującymi przy najmie pojazdu (ogólna informacja wysłana automatycznie przez system komputerowy), a co więcej - powód kilkakrotnie próbował mailowo uzyskać informacje o konkretnym podmiocie, który ów najem miałby realizować oraz wskazanie warunków najmu - jednak (...) S.A. nie odpowiedziało i nie udzieliło żadnych dalszych informacji, zatem nie jest zrozumiałe co sąd de facto uznaje za realną ofertę,
- błędną i kompletnie nielogiczną ocenę, że powodowi oraz poszkodowanemu można postawić zarzut niezasadnego zwiększenia szkody z tej przyczyn, że poszkodowany nie wystąpił do współpracujących z (...) S.A. o przedstawienie warunków, podczas gdy powód złożył wraz ze zgłoszeniem szkody upoważnienie dla powoda do uzyskiwania wszelkich informacji o szkodzie i powód próbował uzyskać - nie dla siebie, a dla poszkodowanego, działając jako jego pełnomocnik, informacje o warunkach najmu. W szczególności nie zostały przekazane dane konkretnej wypożyczalni w tym nawet jej nazwa. Pozbawiono poszkodowanego możliwości uzyskania owych informacji, a obecnie na tej podstawie, że skorzystał z pomocy powoda i za jego pośrednictwem o ustalenie warunków wystąpił do pozwanego czyni się zarzut zwiększenia rozmiaru szkody,

- pominięcie tej istotnej okoliczności, że podmiotem prowadzącym likwidację szkody oraz wyłącznie odpowiedzialnym za jej przebieg jest odpowiedzialny za szkodę ubezpieczyciel, który rzekomo „oferując” organizację najmu pojazdu winien kompleksowo i konkretnie przedstawić warunki i zasady, na jakich pojazd ma być zapewniany,

- błędną ocenę, że uzasadniony okres najmu to jedynie 37 dni, tj. do dnia 28.08.2017 r., podczas gdy z dokumentacji złożonej przez powoda, a nadto zawartej w aktach szkody nadesłanych przez (...) S.A. wynika, że dopiero w dniu 28 sierpnia 2017 r. poszkodowany otrzymał wypłatę bezspornej kwoty odszkodowania, a pozostałą część - dopiero w dniu 12.09.2017 r.

2. naruszenia przepisów art. 361 § 1 i 2 k.c. i art. 354 § 2 k.c. poprzez

- bezpodstawne i irracjonalne przyjęcie, że poszkodowany doprowadził do

zwiększenia szkody w ten sposób, że nie wystąpił do współpracującej z (...) S.A. wypożyczalni o przedstawienie warunków najmu mimo, że powód – działający z upoważnienia poszkodowanego - próbował uzyskać i dane wypożyczalni i warunki najmu, jednakże (...) żadnych informacji mu nie udzielił, a nadto (...) S.A. nie przekazał powodowi żadnych faktycznych danych dotyczących warunków najmu, wobec czego obiektywnie brak było jakichkolwiek podstaw, aby oczekiwać od poszkodowanego rozwiązania umowy zawartej z powodem po kilku dniach jej trwania i zawarcia umowy na nieznanymi warunkach,

- dokonanie błędnej oceny, że okres najmu pojazdu winien obejmować jedynie 37 dni i zakończyć się w dniu 28 sierpnia 2017 r. mimo, że winien trwać tak jak trwał do dnia 5.09.2017 r.,

- błędne przyjęcie, że koszt najmu pojazdu zastępczego winien być rozliczony stawką stosowaną przez (...) S.A. w rozliczeniach z wypożyczalniami współpracującymi tj. po 55 zł netto, skoro (...) S.A. nie złożyło realnej oferty najmu pojazdu i uniemożliwiło pozyskanie jakichkolwiek danych o warunkach ew. najmu, bowiem nie wskazało - mimo pytań powoda - kto ów najem miałby realizować,

- brak dokonania oceny, iż szkoda w pojeździe S. S. w zakresie najmu pojazdu zastępczego winna objąć całość dochodzonej z tego tytułu kwoty i nieprawidłowe pozbawienie uprawnionego do odszkodowania rekompensaty pełnych kosztów wynajęcia pojazdu zastępczego, mieszczących się w zakresie ekonomicznie uzasadnionych kosztów wynajęcia pojazdu zastępczego.

W konkluzji do tak sformułowanych zarzutów skarżący wniósł zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda pełnej kwoty należnego odszkodowania, to jest dodatkowo kwoty 4.532,55 zł wraz z należnymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 14.05.2018 r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za I instancję stosownie do merytorycznego rozstrzygnięcia, a także zasądzenie na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych

(apelacja k. 104-111)

W odpowiedzi na apelację powoda, pozwany wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

(odpowiedź na apelację k. 122-124)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda okazała się uzasadniona i skutkuje zmianą zaskarżonego wyroku.

Sąd I instancji poczynił niepełne, lecz prawidłowe ustalenia faktyczne w oparciu o zgromadzone dowody, które Sąd Okręgowy w tym zakresie podziela i przyjmuje za własne. Sąd odwoławczy uznał jednak, że zebrany w sprawie w toku

postępowania pierwszoinstancyjnego materiał dowodowy dawał podstawy do poczynienia dodatkowych ustaleń w zakresie skuteczności i realności oferty najmu przedstawionej poszkodowanemu przez pozwanego. Sąd II instancji dokonał też własnej, odmiennej oceny prawnej ustalonych faktów.

Dodatkowo Sąd Okręgowy ustalił:

Odszkodowanie za szkodę całkowitą w pojeździe marki D. zostało wypłacone w dwóch częściach. Pierwsza część została wypłacona w dniu 28 sierpnia 2017 r., zaś druga w dniu 12 września 2017 r.

(okoliczność bezsporna, a nadto pismo ubezpieczyciela str. 18, 22, 35 plik: (...)_(...) Dokumenty w szkodzie.pdf – akta szkody na płycie CD k. 58)

Ubezpieczyciel pomimo prośby powoda, nie wskazał podmiotów, które współpracują z nim w zakresie najmu pojazdu zastępczego.

(okoliczność bezsporna)

Zdaniem Sądu odwoławczego, rację ma skarżący zarzucając Sądowi I instancji naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez pominięcie części materiału dowodowego w postaci dokumentów zawartych w aktach szkody, które potwierdzają dokonanie wypłaty odszkodowania za szkodę całkowitą w dwóch częściach, która nastąpiła odpowiednio w dniu 28 sierpnia oraz 12 września 2017 r. Ponadto Sąd Rejonowy niezasadnie pominął kwestię, że w istocie mimo próśb ze strony powoda ubezpieczyciel likwidujący szkodę w ramach (...) nie wskazał podmiotów współpracujących z nim w zakresie najmu pojazdu zastępczego.

Pozwany zaś, w toku postępowania sądowego, nie przedstawił żadnych dowodów, z których wynikałoby, że złożył poszkodowanemu realną propozycję zorganizowania najmu pojazdu zastępczego na warunkach współpracujących z nim firmach, w konsekwencji czego nie było możliwe, aby doszło w ogóle do realizacji tej usługi.

Zarzuty naruszenia prawa procesowego sformułowane w pkt 2) w swojej istocie nie skupiają się na wadliwej ocenie materiału dowodowego w niniejszej sprawie, ale na błędnej subsumpcji stanu faktycznego do przepisów prawa materialnego i jako takie powielają zarzuty prawa materialnego zawarte w pkt 2) ppkt a. petitum apelacji. Z tego względu zostaną one rozpatrzone wspólnie.

W realiach niniejszej sprawy, w świetle uzupełnionych ustaleń faktycznych zasadne okazały się wszystkie postawione w apelacji zarzuty naruszenia prawa materialnego, w tym zarzut naruszenia art. 361 § 1 i § 2 k.c.

Wskazać należy, że spór w niniejszej sprawie dotyczył zarówno uzasadnionego okresu najmu, jak i dobowej stawki za ten najem. Ponadto sporną okazała się również kwestia skuteczności i realności propozycji zorganizowania najmu pojazdu zastępczego przedstawionej poszkodowanemu. Sąd Rejonowy dokonał nieprawidłowej oceny prawnej związku przyczynowego poniesionych kosztów z tytułu najmu pojazdu zastępczego ze szkodą wynikłą na skutek kolizji z dnia 23 lipca 2017 r. (art. 361 § 1 k.c.) błędnie uznając, iż zachodzi on tylko przy zastosowaniu stawki 55 zł netto za dobę za 37 dniowy okres najmu.

Wskazać należy, że koszty konieczne na wynajem pojazdu zastępczego, mieszczą się w granicach skutków szkodowych podlegających wyrównaniu. Poszkodowanemu przysługuje wówczas od ubezpieczyciela zwrot wydatków koniecznych, a więc niezbędnych do korzystania z innego pojazdu w takim samym zakresie, w jakim poszkodowany korzystałby ze swego środka lokomocji, gdyby mu szkody nie wyrządzono (por. uzasadnienie wyroku SN z dnia 8 września 2004 r., sygn. akt IV CK 672/03, Lex nr 146324 oraz uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2011 r., III CZP 5/11, OSNC 2012/3/28).

Oдноśnie czasu trwania najmu pojazdu zastępczego Sąd Rejonowy bezzasadnie ograniczył go do 37 dni, co naruszało zasadę pełnej kompensacji szkody. Sąd Rejonowy błędnie przyjął, że terminem wypłaty odszkodowania za szkodę całkowitą był dzień 21 sierpnia 2017 r. Należy zauważyć, że data ta jest datą pisma informującego jedynie o

ustaleniu kwoty bezspornej odszkodowania i planie jej wypłaty. W żadnym razie nie można uznać, aby poszkodowany w tym dniu najwcześniej mógł otrzymać odszkodowanie. Uwadze Sądu I instancji uszło twierdzenie powoda, niekwestionowane przez pozwanego i odzwierciedlone w dokumentach zawartych w aktach szkody, że odszkodowanie za szkodę całkowitą w pojeździe zostało wypłacone w dwóch częściach. Wypłata pierwszej część bezspornego odszkodowania nastąpiła 28 sierpnia 2017 r., zaś drugiej 12 września 2017 r. Tym samym rację ma skarżący, że siedmiodniowy okres na zagospodarowanie wraku winien być liczony najwcześniej od dnia 29 sierpnia 2017 r., czyli od następnego dnia po dniu faktycznej wypłaty pierwszej części odszkodowania. Na marginesie warto dodać, że na wypłatę odszkodowania w dwóch częściach powód wskazywał już w pozwie, a pozwany na żadnym etapie postępowania nie kwestionował tych twierdzeń.

Co do braku współpracy poszkodowanego w zakresie minimalizacji szkody wobec nieskorzystania przez niego z najmu pojazdu zastępczego oferowanego przez podmioty współpracujące z ubezpieczycielem likwidującym szkodę wskazać należy, że ani poszkodowanemu, ani powodowi, który reprezentował poszkodowanego, nie została przedstawiona skutecznie propozycja zorganizowania najmu pojazdu zastępczego. Jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku poszkodowany został poinformowany o możliwości skorzystania z pojazdu zastępczego od firm współpracujących z ubezpieczycielem i nie podjął jakiegokolwiek próby zapoznania się z warunkami najmu pojazdu od firm współpracujących z ubezpieczycielem. Sąd Okręgowy nie podziela takiego poglądu Sądu Rejonowego.

Nie budzi wątpliwości, że powód został upoważniony przez poszkodowanego do reprezentowania go we wszystkich działaniach dotyczących szkody, a w szczególności do zaciągania informacji na jej temat. Powód w dniu 23 lipca 2017 r. zwrócił się z prośbą o wskazanie, gdzie poszkodowany może wynająć ewentualnie zaoferowany pojazd zastępczy. Takie działanie niewątpliwie można uznać za próbę najmu auta zastępczego na warunkach pozwanego mające na celu zminimalizowanie szkody poprzez wybór tańszej możliwości najmu pojazdu zaproponowanego przez ubezpieczyciela (art. 354 § 2 k.c.). Jednakże w aktach sprawy brak jest jakiegokolwiek informacji, aby poszkodowanemu lub powodowi zostały przedstawione rzetelne i szczegółowe warunki najmu. Przesłanie ogólnikowej informacji o możliwości organizacji takiego najmu wraz ze wskazaniem stawek dobowym za najem nie jest wystarczające, aby uznać, że propozycja najmu pojazdu została skutecznie i realnie przedstawiona. Sąd Rejonowy słusznie wskazuje, że skuteczność przedstawienia oferty najmu zależy od tego, czy zostaną w tej ofercie wskazane istotne warunki wynajmu, takie jak np. czas i miejsce udostępnienia oraz zwrotu pojazdu zastępczego czy kwestie dotyczące wpłaty kaucji. Z akt sprawy nie wynika, aby poszkodowanemu wskazano kiedykolwiek, z jakimi podmiotami współpracuje ubezpieczyciel w zakresie najmu pojazdu, a także by przedstawiono mu istotne warunki tego wynajmu w większym zakresie niż wskazanie weryfikowanej stawki dobowej za najem. Nie można przyjąć, że poszkodowany niezasadnie nie skorzystał z oferty podmiotu współpracującego z ubezpieczycielem, skoro nie miał informacji w ogóle o takim podmiocie.

W tych okolicznościach należało zatem w pełni podzielić wyrażony przez apelującego pogląd, że w związku z niedopełnieniem przez pozwanego obowiązku współpracy z poszkodowanym w zakresie przedstawienia skutecznej propozycji zorganizowania najmu pojazdu zastępczego, a tym samym niezapewnienia mu pojazdu zastępczego na rzetelnie proponowanych i realnych warunkach, nie dopełnił on jako dłużnik swoich obowiązków w zakresie minimalizacji szkody. W toku postępowania likwidacyjnego pozwany ubezpieczyciel powinien bowiem współdziałać z wierzycielem zgodnie z art. 354 § 1 k.c. Naruszenie tej zasady skutkuje uznaniem, że to pozwany jako dłużnik przyczynił się do zwiększenia rozmiarów szkody, co uzasadnia zwiększenie zakresu obowiązku jej naprawienia.

Niemożność przeanalizowania warunków najmu pojazdu zastępczego z uwagi na ich nieprzedstawienie, mimo prośb powoda, nałożył na pozwanego obowiązek naprawienia poniesionej szkody przez zapłatę sumy pieniężnej ponad oferowaną poszkodowanemu kwotę odszkodowania z tytułu najmu. Powód w ramach spoczywającego na nim ciężaru dowodu (art. 6 k.c.) wykazał racjonalne przyczyny niezależne od poszkodowanego, że względu na które do zawarcia umowy najmu w ogóle nie doszło. Powód żądając zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego w wysokości przekraczającej kwotę, do której zobowiązał się pokryć je ubezpieczyciel, niewątpliwie udowodnił, że ich poniesienie przez poszkodowanego było celowe i ekonomicznie uzasadnione.

W tych okolicznościach należało w pełni podzielić wyrażony przez apelującego pogląd, iż pozwany winien ponieść odpowiedzialność ponad uznaną przez siebie stawkę. Ubezpieczyciel likwidujący szkodę nie złożył skutecznej i realnej oferty najmu pojazdu zastępczego, co uniemożliwiło także pozyskanie jakichkolwiek danych o warunkach ewentualnego najmu.

Uznać także należało, że najem pojazdu zastępczego w okresie od 23 lipca 2017 r. do 5 września 2017 r. pozostawał w adekwatnym związku przyczynowym (art. 361 k.c.) ze zdarzeniem, z którego szkoda wynikła.

Dlatego też za cały okres najmu pojazdu, to jest 44 dni, powinna być stosowana stawka najmu zaoferowana przez powoda w umowie najmu, czyli 159,90 zł brutto (130,00 zł netto). Za cały okres najmu daje to kwotę 7.035,60 zł. W toku postępowania likwidacyjnego ubezpieczyciel wypłacił z tego tytułu kwotę 1.488,30 zł.

Uwzględniając powyższe rozważania Sąd Okręgowy uznał, że apelacja powoda zasługuje na uwzględnienie w całości.

W związku z tym, że Sąd Okręgowy dokonał na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmiany zaskarżonego wyroku w punkcie Ia. poprzez zasądzenie dodatkowo kwoty 4.532,55 zł jako różnicy pomiędzy kwotą 6.009,04 zł należnego odszkodowania, a zasądzoną przez Sąd Rejonowy kwotą 1.476,49 zł, uwzględniając tym samym powództwo w całości.

O odsetkach sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c. zgodnie z żądaniem pozwu od dnia 14 maja 2018 r.

W konsekwencji zmiany rozstrzygnięcia, co do istoty sprawy, zmianie uległo także rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego co do kosztów procesu w pierwszej instancji. W związku z tym, że powód wygrał sprawę w całości, o kosztach tego procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. zasądzając od pozwanego na rzecz powoda zwrot kwoty 2.101,00 zł, na którą złożyły się poniesione przez powoda: opłata od pozwu – 301,00 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika powoda będącego radcą prawnym – 1.800,00 zł, ustalone zgodnie z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 265 ze zm.).

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy wynikającej z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. Zasądzoną od pozwanego na rzecz powoda kwotę 850 zł stanowią poniesione przez niego koszty z tytułu: opłaty od apelacji – 400 zł oraz wynagrodzenia pełnomocnika powoda – 450 zł, określone na podstawie § 2 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 265 ze zm.).

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego przez PI.

16.11.2021r.